

Några sekretessfrågor m.m.

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas nio motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2001 som gäller sekretess och meddelarskydd. Utskottet har avstyrkt samtliga motioner, i allmänhet med hänvisning till pågående utredningsarbete. Två reservationer (v resp. mp) har avgetts.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	4
Sekretess för passfoton m.m.	4
Motionerna	4
Gällande regler m.m.	5
Tidigare behandling.....	7
Utskottets ställningstagande	7
Räddningstjänsten.....	7
Motionen.....	7
Gällande bestämmelser m.m.....	7
Utskottets ställningstagande	8
Förundersökningssekretess	8
Motionen.....	8
Gällande regler	9
Tidigare behandling.....	9
Utskottets ställningstagande	10
Diskrimineringsombudsmannen	10
Motionen.....	10
Bakgrund	10
Exportkreditnämnden	11
Motionen.....	11
Gällande regler	12
Bakgrund	12
Utskottets ställningstagande	12
Meddelarfriheten m.m.	13
Reservationer.....	19
1. Diskrimineringsombudsmannen (punkt 4)	19
2. Exportkreditnämnden (punkt 5).....	19
Bilaga Förteckning över behandlade förslag	21
Motioner från allmänna motionstiden.....	21

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Sekretess för passfoton, m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2001/02:K300 yrkandena 1 och 2, 2001/02:K303, 2001/02:K373 och 2001/02:K404.

2. Räddningstjänsten

Riksdagen avslår motion 2001/02:K229.

3. Förundersökningssekretess

Riksdagen avslår motion 2001/02:K355.

4. Diskrimineringsombudsmannen

Riksdagen avslår motion 2001/02:K399.

Reservation 1 (mp)

5. Exportkreditnämnden

Riksdagen avslår motion 2001/02:N264 yrkande 1.

Reservation 2 (v)

6. Meddelarfrihet m.m.

Riksdagen avslår motion 2001/02:K215.

Stockholm den 28 maj 2002.

På konstitutionsutskottets vägnar

Per Unckel

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Unckel (m), Göran Magnusson (s), Barbro Hietala Nordlund (s), Pär Axel Sahlberg (s), Kenneth Kvist (v), Ingvar Svensson (kd), Inger René (m), Mats Berglind (s), Lars Hjertén (m), Kenth Högström (s), Björn von der Esch (kd), Nils Fredrik Aurelius (m), Per Lager (mp), Åsa Torstensson (c), Helena Bargholtz (fp), Britt-Marie Lindkvist (s) och Peter Pedersen (v).

Utskottets överväganden

Sekretess för passfoton m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker med hänvisning till pågående utredningsarbete flera motioner (s, m resp. kd) om sekretess för passfoton m.m.

Motionerna

I flera motioner från den allmänna motionstiden 2001 begärs ändrade sekretessregler när det gäller passfoton med hänvisning till att kriminella personer nu har möjlighet att få ut passfoton av bl.a. anställda inom rättsväsendet. Claes-Göran Brandin och Sven Hulterström (båda s) begär i motion K300 (yrkandena 1 och 2) dels ett förslag från regeringen med innebörd att det skall göras en särskild prövning när någon beställer personuppgifter på anställda inom rättsväsendet, dels ett förslag med innebörd att personer vars personuppgifter lämnats ut får besked om detta. Motionärerna menar att det är orimligt att kriminell person utan vidare kan beställa passfoto och personuppgifter på anställda inom rättsväsendet när syftet med största sannolikhet är att utöva påtryckningar eller begå brott. Det är också enligt motionärerna märkligt att den som passfotot eller uppgiften gäller inte får besked om att någon beställt uppgifterna, vilket gäller vid kreditupplysning.

I motion K303 av Ragnwi Marcelind och Maria Larsson (båda kd) begärs ett tillkännagivande till regeringen om en ny sekretesslagstiftning för passfoto. Motionärerna anser att det måste bli svårare att få ut passfotounderlag. Det mest fördelaktiga är enligt motionen att ändra sekretesslagen så att det gäller ett omvänt skaderekvisit där passunderlagen som huvudregel är hemliga och bara kan lämnas ut om det står klart att det inte finns någon risk för skada.

Anders Sjölund (m) begär i motion K404 ett tillkännagivande till regeringen om undantag från offentlighetsprincipen för uppgifter om passfoto. Motionären hänvisar till att det förekommit att interner vid fängelser begärt utdrag från passmyndigheten angående personer som arbetar vid fängelset och närstående till dem. I dessa fall innebär offentlighetsprincipen att enskilda personers säkerhet och integritet sätts i andra rummet. Passfoto med vidhängande uppgifter bör enligt motionen undantas från principen om offentlighet. Också Berit Adolfsson (m) begär i motion K373 att sekretesslagstiftningen skyndsamt effektiviseras för att skydda hotade människor från brott. Uppgifter om anställda inom rättsväsendet kan i dag erhållas från Vägverket och passregistret. Det krävs en lagändring för att skydda kriminalvårdspersonal och polis så att sekretessbelagda handlingar inte kan lämnas ut från andra myndigheter.

Gällande regler m.m.

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen skall varje svensk medborgare till främjande av ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning ha rätt att ta del av allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt 2 kap. 2 § tryckfrihetsförordningen begränsas om det är påkallat med hänsyn till bl.a. intresset av att förebygga och beivra brott (punkt 4) och skyddet för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden (punkt 6).

Begränsningen av rätten att ta del av allmänna handlingar skall anges noga i bestämmelse i sekretesslagen eller i annan lag som sekretesslagen hänvisar till. Efter bemyndigande i sådan bestämmelse får dock regeringen genom förordning meddela närmare föreskrifter om bestämmelsens giltighet.

Enligt 7 kap. 15 § första stycket 1 sekretesslagen gäller sekretess i verksamhet som avser folkbokföringen eller annan liknande registrering av befolkningen och, i den utsträckning regeringen föreskriver det, i annan verksamhet som avser registrering av betydande del av befolkningen, för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det av särskild anledning kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs. Regeringen har i 1 b § sekretessförordningen (1980:657) föreskrivit att folkbokföringssekretessen gäller för bl.a. det centrala passregistret och Vägverkets vägtrafikregister.

Enligt 7 kap. 11 § fjärde stycket sekretesslagen gäller sekretess i myndighets personaladministrativa verksamhet för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående utsätts för våld eller annat allvarligt men om uppgiften röjs. Vidare gäller i den utsträckning regeringen föreskriver det sekretess i personaladministrativ verksamhet hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsättas för sådant men, för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Enligt 1 a § sekretessförordningen gäller sekretess i personaladministrativ verksamhet för uppgift om enskilds bostadsadress, hemtelefonnummer och personnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men, hos bl.a. domstolar, polismyndigheter, åklagarmyndigheter och kriminalvårdens myndigheter.

I departementspromemorian Sekretess för passfoton m.m. (Ds 2000:57) föreslogs att folkbokföringssekretess enligt 7 kap. 15 § skulle skärpas för en fotografisk bild av en enskild. Enligt förslaget skulle sekretessen gälla om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider men om uppgiften röjs. Kravet på *särskild* anledning för ett sådant antagande skulle alltså bort. Detta krav har medfört att det hitintills ställts förhållandevis höga krav på bevisning om risk för förföljelser, trakasserier eller liknande för att fotografierna skall hemlighållas. Förslaget skulle ha inneburit en viss skärpning av sekretessen. Med den föreslagna utformningen av bestämmelsen var tanken att de tillämpande myndigheterna i större utsträckning än i dag skulle

kunna tillmäta den enskildes uppgifter om befarat hot m.m. betydelse. Huvudregeln skulle dock även i fortsättningen vara att fotografier är offentliga.

I en promemoria den 20 december 2001 upprättad inom Justitiedepartementet har anförts att remissopinionen var splittrad. De flesta välkomnade en skärpning av sekretessen. Men bl.a. JO, Svea hovrätt och Rikspolisstyrelsen förordade ett omvänt skaderekvisit. Enligt dem skulle det vara enda sättet att stärka skyddet för den enskilde. Företrädare för massmedierna avstyrkte förslaget eftersom det skulle inskränka offentlighetsprincipen och försvåra det journalistiska arbetet.

Att fotografier är relativt lätt tillgängliga har enligt promemorian gjort att många människor i Sverige kommit att känna en stark oro för att deras fotografier skall begäras ut och användas på ett för dem menligt sätt. Fotografierna i den aktuella typen av register kan visserligen omfattas av folkbokföringssekretess i vissa situationer. Detta gäller dock bara i undantagsfall eftersom skaderekvisitet innehåller högt ställda krav på det antagande om men som skall föreligga. Fotografierna är alltså i de flesta fall lätt tillgängliga. När de förekommer i så här stora register kan de ligga till grund för omfattande sammanställningar av uppgifter. Offentligheten kan därmed utnyttjas i brottsligt syfte. Kartläggning kan ske av grupper av personer, t.ex. personer som har en viss utländsk bakgrund, eller som har en viss politisk eller religiös övertygelse.

I promemorian anges att det enligt uppgift från Säkerhetspolisen förekommer, främst inom högerextrema grupper, att meningsmotståndare kartläggs på detta sätt. Fotografier med namnuppgifter förekommer i förhållandevis stor utsträckning på Internet. Liknande kartläggning sker även av vissa yrkeskategorier såsom polis, åklagare, kriminalvårdsanställda och journalister. De fotografier som förekommer hämtas främst från passregistret och körkortsregistret. Listorna är ofta omfattande och innehåller ibland så många som 1 000 namn. Denna utveckling har enligt promemorian på senare tid förstärkt den oro som många människor redan tidigare känt för att fotografierna i registren kan komma att användas på ett sätt som skadar dem och deras familjer. Skyddet för enskilda bör därför stärkas när det gäller fotografier i passregistret och andra stora register enligt 7 kap. 15 § sekretesslagen, helst så att väsentliga offentlighetsintressen inte träds för när.

En utredare skall enligt promemorian lämna förslag till lagändringar, på basis av de överväganden angående behovet av lagändringar som gjorts i den tidigare nämnda departementspromemorian Sekretessen för passfoton m.m., alltså att allmänhetens rätt att ta del av sådana fotografier bör begränsas i förhållande till vad som gäller i dag. Utredaren skall undersöka omfattningen av utlämnandet av fotografier, i vilken omfattning medier begär ut fotografier och om det är möjligt, i vilken omfattning fotografier begärs ut i illegitima syften. Utredaren skall göra en förnyad och djupare kartläggning av de olika möjligheter som diskuteras i promemorian men även undersöka om det kan finnas andra lösningar. En möjlighet som kan diskuteras är att införa sekretess som huvudregel men bara för vissa yrkeskategorier, t.ex. poliser och journa-

lister. Som jämförelse nämns möjligheten enligt 7 kap. 11 § sekretesslagen att föreskriva om sekretess i personaladministrativ verksamhet hos myndighet där personalen särskilt kan riskera att utsättas för allvarligt men om vissa personuppgifter röjs. En given utgångspunkt för arbetet är remissutfallet över promemorians förslag. Det är meningen att utredaren under arbetet skall samråda med berörda intressegrupper och då särskilt företrädare för medierna. Det gäller enligt promemorian att hitta en lösning som ger ett tillräckligt skydd för enskilda samtidigt som man inte på ett onödigt sätt begränsar offentligheten.

Regeringsrådet Mats Melin har utsetts till utredare under tiden den 1 januari–den 30 juni 2002.

Tidigare behandling

Våren 2001 avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om utökat skydd för poliser i offentliga register, bl.a. passregistret. Utskottet framhöll att frågans behandling i Regeringskansliet i och för sig borde avvaktas. Samtidigt ansåg utskottet att denna beredning borde ske skyndsamt så att ställning kunde tas i frågan (bet. 2000/01:KU17).

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening bör det pågående utredningsarbetet avvaktas. Motionerna 2001/02:K300 yrkandena 1 och 2, 2001/02:K303, 2001/02:K375 och 2001/02:K404 avstyrks.

Räddningstjänsten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker med hänvisning till pågående beredningsarbete ett motionsyrkande (m) om sekretessen för räddningstjänstpersonal.

Motionen

Rolf Gunnarsson (m) begär i motion K229 ett tillkännagivande till regeringen om att sekretesslagen också skall omfatta personal inom räddningstjänsten. Räddningstjänstpersonalen omfattas inte av samma sekretesslagstiftning som hälso- och sjukvårdspersonalen. Det är inte heller möjligt att i dag skriva in en tystnadsplikt i avtalen eftersom yttrandefriheten inte kan avtalas bort. Med den nya inriktningen med dessa akutbilar som nu finns bör enligt motionären även räddningstjänstens personal omfattas av sekretesslagen.

Gällande bestämmelser m.m.

Enligt 7 kap. 1 § sekretesslagen (1908:100) gäller sekretess med vissa undantag inom hälso- och sjukvården för uppgift om enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas

utan att den enskilde eller någon honom närstående lider men. Utanför bestämmelsens tillämpningsområde faller verksamhet vid sjukhus och andra liknande inrättningar som drivs av enskilda, liksom privat drivna tandläkarmottagningar, laboratorier m.m. Här gäller i stället föreskrifterna i lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område. Enligt 2 kap. 8 § denna lag får den som tillhör eller har tillhört hälso- och sjukvårdspersonalen inom den enskilda hälso- och sjukvården inte obehörigen röja vad han eller hon i sin verksamhet har fått veta om en enskilds hälsotillstånd eller andra personliga förhållanden. Som obehörigt röjande anses inte att någon fullgör sådan uppgiftsskyldighet som följer av lag eller förordning.

Det har inom vissa sektorer i lag tillskapats möjligheter för kommuner och landsting att t.ex. sluta avtal om visst samarbete över kommungränserna, och i fråga om bl.a. hälso- och sjukvård och räddningstjänst förutsätts att sådant samarbete sker. I Socialstyrelsens meddelandeblad 6/2001 Räddningstjänstens insatser vid ambulanslarm framhålls att räddningstjänstens personal inte omfattas av en sekretesslag motsvarande den som omfattar hälso- och sjukvårdspersonalen. Detta kan enligt meddelandebladet inte ingå i avtalen eftersom yttrandefrihet inte kan avtalas bort. Denna fråga var under utredning i översynen av räddningstjänstlagen. Även räddningstjänstpersonal kan enligt Socialstyrelsen behöva en sekretesslag med hänsyn till det egna yrkesutövan-

det. Utredningen (Fö 1999:03) om översyn av räddningstjänstlagen m.m. har i januari 2002 lagt fram betänkandet Reformerad räddningstjänstlagstiftning (SOU 2002:10). Utredningen föreslår att det införs en ny bestämmelse i 9 kap. sekretesslagen med innebörd att sekretess skall gälla i kommunens räddningstjänstverksamhet för uppgift om enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men om uppgiften röjs.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att beredningsarbetet med anledning av betänkandet Reformerad räddningstjänstlagstiftning bör avvaktas. Motion K229 (m) avstyrks följaktligen.

Förundersökningssekretess

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker en motion (v) om rakt skaderekvisit i förundersökningssekretess.

Motionen

Alice Åström m.fl. (v) begär i motion K355 att regeringen skall lägga fram ett förslag till ändring av sekretesslagen så att det i fråga om förundersökningar

återinförs ett rakt skaderekvisit i sekretessen till förmån för enskilda. Reglerna om omvänt skaderekvisit innebär enligt motionärerna stora faror. Det gäller inte minst nedlagda förundersökningar mot poliser som misstänks för brott. Bristen på insyn riskerar att undergräva allmänhetens förtroende för polisen. Motionärerna hänvisar till Osmo Vallo-fallet och till den nedlagda förundersökningen mot de poliser som avlossade skott i samband med EU-toppmötet i Göteborg. Även när det gäller privatpersoner som är misstänkta för brott är det enligt motionen olyckligt att inskränka brottsoffrens och allmänhetens rätt till insyn i förundersökningar.

Gällande regler

Enligt 5 kap. 1 § sekretesslagen (1980:100) gäller sekretess för uppgift som hänför sig till bl.a. förundersökning i brottmål om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Bestämmelsen har tillämpats bl.a. på polisanmälningar som föranlett förundersökning. Enligt 9 kap. 17 § samma lag gäller sekretess för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden i bl.a. utredning enligt bestämmelserna om förundersökning i brottmål om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon honom närstående lider skada eller men.

Sekretessen i 9 kap. 17 § till förmån för den enskildes personliga och ekonomiska förhållanden förstärktes den 1 april 1999 (prop. 1997/98:97, bet. 1997/98:JuU20) samtidigt med att den absoluta sekretessen avskaffades för alla polisregister utom belastningsregistret. Dessförinnan gällde sekretessen för uppgift om enskilds personliga och ekonomiska förhållanden om det kunde antas att den enskilde eller någon honom närstående led skada eller men om uppgiften röjdes. Personuppgiftslagen innebar enligt propositionen att polisen fick möjlighet till automatiserad handläggning av förundersökningar och andra utredningar. Enligt regeringen fanns det inte skäl att begränsa polisens rätt att utnyttja denna möjlighet. Uppgifter som ingår i automatiserade behandlingar blir emellertid enligt regeringen mer känsliga ur integritetssynpunkt än motsvarande uppgifter som behandlas manuellt. En lämpig ordning borde med hänsyn till detta vara att samma skaderekvisit fick gälla som beträffande de register som fördes till stöd för förundersökningsverksamhet. Det innebar omvänt skaderekvisit. En fördel med en sådan lösning var också att samma sekretesskydd skulle komma att gälla för uppgiften oavsett om den finns i ett register eller är representerad på annat sätt.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet tillstyrkte i yttrande till justitieutskottet (1997/98:KU10y) regeringens förslag om omvänt skaderekvisit för förundersökningssekretessen. Utskottet såg med tillfredsställelse att regeringen i syfte att öka medborgarnas insyn i polisens register föreslog lättnader i den absoluta sekretess som gällde. När det gäller frågan om med vilket skaderekvisit sekretess skulle gälla till skydd för polisens brottsförebyggande och brottsbeivrande

verksamhet ville utskottet erinra om att sådan sekretess enligt 5 kap. 1 § sekretesslagen gäller med ett rakt skaderekvisit.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller sin tidigare bedömning och avstyrker motion K355 (v).

Diskrimineringsombudsmannen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker med hänvisning till pågående utredningsarbete en motion (mp) om att 9 kap. 21 § sekretesslagen skall omfatta ärenden hos Ombudsmannen mot etnisk diskriminering.

Jämför reservation 1.

Motionen

Per Lager och Kia Andreasson (mp) begär i motion K399 ett regeringsförslag till ändring av 9 kap. 21 § sekretesslagen så att den även omfattar ärende enligt lagen om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, i enlighet med det förslag som lagts fram i betänkandet SOU 1997:174, dock med den ändringen att ett rakt skaderekvisit bör införas.

Bakgrund

Enligt 9 kap. 21 § första stycket 2 sekretesslagen (1980:100) gäller sekretess hos Ombudsmannen mot etnisk diskriminering i ärende enligt lagen (1999:130) om åtgärder mot diskriminering i arbetslivet och lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan.

Utredningen om översyn av lagen mot etnisk diskriminering föreslog i betänkandet Räkna med mångfald! (SOU 1997:174) en ny lag mot etnisk diskriminering i arbetslivet och en lag om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering. I betänkandet föreslogs också ändring i 9 kap. 21 § sekretesslagen så att sekretess åter skulle gälla i ärenden enligt den av utredningen föreslagna lagen om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering i stället för enligt lagen (1994:134) mot etnisk diskriminering. Även uppgifter hos Diskrimineringsombudsmannen som har samband med en diskrimineringsvist eller aktivt ärende skulle falla in under begreppet. I proposition Ny lag om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet (prop. 1997/98:177) föreslogs ingen lag om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, och i den sekretesslagsändring som föreslogs hänvisades då i stället till ärende enligt lagen om åtgärder mot etnisk diskriminering i arbetslivet. Under riksdagsbehandlingen föreslog arbetsmarknadsutskottet att även en lag om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering skulle införas (bet. 1998/99:AU4) i enlighet med utredningsförslaget, dock utan att samtidigt föreslå någon ändring när det gällde proposit-

ionens förslag till ändring i sekretesslagen. Riksdagen beslutade i enlighet med arbetsmarknadsutskottets förslag (rskr. 1998/99:140).

I en lagrådsremiss beslutad den 7 februari 2002 föreslogs ändringar i sekretesslagen som bl.a. innebär att bestämmelsen i 9 kap. 21 § första stycket 2 sekretesslagen kompletteras med orden ”samt i verksamhet enligt lagen (1999:131) om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering”.

Lagrådet ansåg att det var tveksamt om det var motiverat med en så vidsträckt sekretess och jämförde med den betydligt snävare sekretessen hos Riksdagens ombudsmän och Justitiekanslern enligt 11 kap. 4 § sekretesslagen. Det var enligt Lagrådet värt att notera att sekretessen enligt förslaget skulle gälla inte endast i förhållande till enskilda till vilkas förmån ombudsmännen har att verka utan i lika hög grad i förhållande till dem som kan bli föremål för ombudsmännens granskning. Enligt Lagrådets uppfattning förtjänade frågan om den lämpliga utformningen av sekretessen hos de särskilda ombudsmännen ytterligare överväganden.

Frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Dessutom faller frågan inom ramen för uppdraget till den parlamentariska kommitté som skall utreda en sammanhållen diskrimineringslagstiftning (dir. 2002:11).

Utskottets ställningstagande

Frågan om sekretess hos bl.a. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering bereds för närvarande inom Regeringskansliet och kan även komma upp inom ramen för utredningsarbetet om en sammanhållen diskrimineringslagstiftning. Enligt utskottets mening bör resultat av detta arbete avvaktas. Motion K399 (mp) avstyrks.

Exportkreditnämnden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande (v) om begränsning av sekretessen hos Exportkreditnämnden.

Motionen

Eva Zetterberg m.fl. (v) begär i motion N264 yrkande 1 en översyn av de sekretessbestämmelser som gäller för Exportkreditnämnden och att nämndens verksamhet blir öppnare. Genom att inte informera om vilka projekt som är under beredning avser sig Exportkreditnämnden möjligheter att få in kompletterande och oberoende miljöinformation t.ex. från miljöorganisationer. Exportkreditnämndens frikostiga användning av hemligstämpeln gör det omöjligt att föra en debatt om hur miljöpolicyen tillämpas. Miljökonsekvensbeskrivningar och andra beslutsunderlag måste göras tillgängliga för granskning och offentlig debatt. Nämndens bedömningar måste redovisas.

Gällande regler

Enligt 8 kap. 6 § sekretesslagen gäller sekretess i den utsträckning regeringen föreskriver det, i statlig myndighets verksamhet som består i bl.a. stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt, för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Sekretessen gäller också andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet. Enligt sekretessförordningen (1980:657) gäller dessa bestämmelser för stöd som handhas av Exportkreditnämnden.

Bakgrund

Exportkreditnämnden ställer ut garantier för risker i samband med export. Nämndens garanti är en form av försäkring mot förlust orsakad av händelser kopplade till den utländske köparen eller till köparlandet. Den vanligaste garantin, garanti för fordringsförlust, täcker risken att betalning inte erhålls enligt avtal. Garantin finns i olika utformning, dels för exportör för leverantörskrediter lämnade till köpare i utlandet, dels i form av en garanti till långivare för betalning under låneavtal, så kallade köparkrediter. Även risker under tillverkningstiden, till exempel att köparen häver avtalet helt eller delvis eller att genomförandet avbryts under en längre period, kan garanteras. Denna garanti, garanti för tillverkningsförlust, söks av exportör i samband med ansökan om garanti för fordringsförlust. Exportkreditnämnden har också garantier som täcker andra typer av risker, till exempel politiska risker i samband med investeringar i utlandet, risker i samband med ställande av säkerheter till utländsk förmånstagare samt banks risk för utebliven betalning under bekräftad remburs.

Den information som finns att hämta i nämndens diarium och kundregister är offentlig. All information rörande en garantiansökan, utom den som står att finna i något av diarierna, brukar enligt uppgift från Exportkreditnämnden sekretessbeläggas under tiden innan en garantiförbindelse utfärdas. Därefter lämnas information vanligtvis ut om vem exportören är, vem köparen är, vilket land exporten avser, vilket projekt alternativt vilken vara som avses samt om garanterat belopp. Om garantibeloppet överstiger 10 miljoner kronor publiceras uppgifterna på nämndens hemsida.

Under den senaste tioårsperioden har enligt Exportkreditnämnden ett tiotal beslut om sekretess överklagats till kammarrätten. I samtliga fall har domstolen fastställt nämndens beslut.

Utskottets ställningstagande

Skälen för en ökad öppenhet hos Exportkreditnämnden måste vägas mot behovet av sekretess till skydd för enskilda affärs- och driftförhållanden,

Utskottet är inte berett att tillstyrka att detta skydd begränsas. Motion N264 yrkande 1 avstyrks.

Meddelarfriheten m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet vidhåller tidigare ställningstaganden och avstyrker en motion (s) om meddelarfrihet inom den privata sektorn, begränsning av de meddelarfrihetsbrytande tystnadsplikterna och åtgärder mot försäljning av sekretessbelagda uppgifter.

Motionen

Jan Bergqvist (s) begär i motion K215 ett tillkännagivande till regeringen om behovet av att på olika sätt förbättra meddelarfriheten och meddelarskyddet så att de kan bli ett ännu starkare stöd för den demokratiska utvecklingen i Sverige. Därvid bör man pröva hur meddelarfriheten i lämpliga former kan utsträckas till den privata sektorn. Vidare bör man ånyo pröva möjligheterna att begränsa de meddelarfrihetsbrytande tystnadsplikterna i sekretesslagen. Man bör också pröva hur man skall komma över den svaghet som vidlåder dagens system när sekretessbelagda uppgifter säljs i uppenbart vinstsyfte. Slutligen är det enligt motionen viktigt att hitta vägar för att öka kunskaperna om regelsystemen för yttrandefriheten och meddelarfriheten.

Motionären vänder sig huvudsakligen mot det förhållandet att medier köper information av personer med tillgång till sekretessbelagda uppgifter och pekar på risken för skattebedrägeri.

Gällande regler

De grundläggande bestämmelserna om meddelarfrihet finns i 1 kap. 1 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen och i 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Meddelarfriheten innebär att det i viss utsträckning är möjligt att straffritt lämna normalt sekretessbelagda uppgifter för publicering i tryckt skrift, radio eller TV, m.m. I 1 kap. 1 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen föreskrivs att det står envar fritt att i alla de fall då ej annat är föreskrivet i förordningen meddela uppgifter och underrättelse i vad ämne som helst för offentliggörande i tryckt skrift. En motsvarande bestämmelse finns i 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen, som gäller andra medier än tryckt skrift.

Vidare har enligt 1 kap. 1 § fjärde stycket tryckfrihetsförordningen var och en rätt att anskaffa uppgifter och underrättelser i vad ämne som helst för att antingen själv offentliggöra dem i tryckt skrift eller lämna meddelande som avses i tredje stycket. Också undantag från detta anskaffandeskydd skall ha stöd i tryckfrihetsförordningen. En motsvarande bestämmelse finns även i detta fall i 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen.

Regler om anonymitetsskydd finns i 3 kap. tryckfrihetsförordningen. Detta skydd består av flera komponenter. En är rätten till anonymitet som innebär att författare, meddelare samt utgivare av icke periodiska skrifter inte är skyldiga att låta sina namn sättas ut i skriften (1 §). Vidare finns bestämmelser om tystnadsplikt i 3 § för dem som tagit befattning med tillkomsten eller utgivningen av tryckt skrift och för dem som varit verksamma vid t.ex. bokförlag och nyhetsbyråer. Dessa får enligt huvudregeln inte röja vem som är författare, meddelare eller utgivare av en icke periodisk skrift. Därutöver finns en bestämmelse om efterforskningsförbud i 4 §. Detta innebär att myndigheter och andra allmänna organ inte får efterforska författaren till en framställning som har införts eller varit avsedd att införas i en tryckt skrift, den som har gett ut eller avsett att ge ut tryckt skrift eller den som lämnat ett meddelande för publicering. Författaren, meddelaren eller utgivaren får dock efterforskas då detta behövs för åtal eller annat ingripande som är tillåtet enligt tryckfrihetsförordningen. I den mån efterforskning får förekomma, skall den i 3 § stadgade tystnadsplikten beaktas. Motsvarande bestämmelser om anonymitetsskydd finns i 2 kap. 1, 3 och 4 §§ yttrandefrihetsgrundlagen.

Från meddelarfriheten finns undantag. Om någon lämnar ett meddelande som avses i 1 kap. 1 § tredje stycket tryckfrihetsförordningen eller 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen och därmed gör sig skyldig till någon av de gärningar som anges i 7 kap. 3 § första stycket respektive 5 kap. 3 § första stycket, gäller om ansvar för sådant brott det som är föreskrivet i vanlig lag, dvs. brottsbalken. De gärningar som anges indelas i tre punkter. I punkt 1 räknas upp vissa allvarliga brott mot rikets säkerhet. I punkt 2 upptas oriktigt utlämnande av allmän handling som inte är tillgänglig för envar eller tillhandahållande av sådan handling i strid med myndighets förbehåll vid dess utlämnande, när gärningen är uppsåtlig. I punkt 3 anges som tredje undantag från meddelarfriheten ett uppsåtligt åsidosättande av en tystnadsplikt i de fall som anges i särskild lag. I 16 kap. 1 § sekretesslagen ges en uppräknning av de tystnadsplikter som har företräde framför principen om meddelarfrihet.

Reglerna i 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen om undantag från meddelarfriheten har betydelse också för anonymitetsskyddet. Tystnadsplikten i 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen om uppgiftslämnare inskränks i bl.a. de situationer som avses i 7 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen. Tystnadspliktsreglerna innebär bl.a. att en journalist får uttala sig om en meddelares identitet bara i en del av de fall där meddelaren kan straffas, och tystnadsplikten för journalisten sträcker sig alltså längre än meddelarfriheten för hans källa.

De nu gällande reglerna om meddelarfrihet i tryckfrihetsförordningen trädde i kraft den 1 januari 1978. Tidigare innebar dessa regler bl.a. att meddelarfrihet inte förelåg för en offentlig funktionär i de fall då denne var underkastad en i lag föreskriven tystnadsplikt. Enligt tryckfrihetsförordningens nuvarande bestämmelser i ämnet skall i fråga om såväl offentliga funktionärer som andra personer föreskrifter om tystnadsplikt i stället bryta igenom meddelarfriheten endast i de fall som anges i en särskild lag. I propositionen

(prop. 1975/76:204) uttalade föredragande statsrådet vad gällde omfattningen av det tryckfrihetsrättsliga meddelarskyddet m.m. bl.a. följande (s. 95).

Jag finner det vidare angeläget att framhålla att strafffrihet för meddelare inte betyder att offentliga tjänstemän är skyldiga att i motsvarande mån lämna upplysningar till t.ex. pressen om känsliga förhållanden. Innebörden av en särskild tryckfrihetsrättslig meddelarfrihet är i stället den att det allmänna – med tanke på de viktiga intressen som informationsfriheten representerar – överlåter åt den enskilde att, utan risk för repressalier, själv bedöma om det är önskvärt eller försvarligt att förmedla vissa uppgifter för offentliggörande. Man kan räkna med att han därvid beaktar de skyddsintressen som en vanligtvis gällande tystnadspliktsregel värnar om, liksom sin uppfattning om hur informationsmottagaren kommer att handskas med stoffet. Sammanfattningsvis anser jag alltså att farhågorna för att ett särskilt skydd för dem som meddelar uppgifter till publicister skall leda till återkommande skador är överdrivna. Liksom hittills bör man för framtiden i stor utsträckning kunna förlita sig på massmediernas och uppgiftslämnarnas omdöme och ansvarskänsla.

Det vore trots det sagda orealistiskt att bortse från att meddelarfriheten kan leda till oönskade konsekvenser i form av publicitetsskador. Enligt min mening kan dock någon tvekan inte råda om att det, allmänt sett, är ett mindre ont att i vissa fall omständigheter som bort förtigas uppenbaras än att missförhållanden i allmän eller enskild verksamhet får fortgå opåtalat eller att den offentliga debatten i någon allmän angelägenhet uteblir eller kommer i obalans på grund av brist på information.

Min slutsats blir alltså att de som meddelar sig med pressen eller annars med publicister bör åtnjuta en vidsträckt frihet. Att emellertid denna frihet – liksom flertalet andra rättigheter – har sina begränsningar ligger i öppen dag. Enskildas personliga integritet och ekonomiska intressen kan inte heller i detta sammanhang lämnas utan varje skydd. Också mycket betydelsefulla allmänna intressen kräver sitt beaktande. Det blir nödvändigt att göra en avvägning mellan motstående och svårjämförbara intressen, en avvägning som oundvikligen får karaktären av en kompromiss.

I 5 kap. sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess med hänsyn främst till intresset att förebygga eller beivra brott. Sekretess gäller bl.a. uppgifter som hänför sig till förundersökning i brottmål och till åklagarmyndighets, polismyndighets, skattemyndighets, tullmyndighets eller kustbevakningens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott. För sekretessen gäller s.k. rakt skaderekvisit, dvs. sekretess gäller om det kan antas att syftet med beslutade eller förutsedda åtgärder motverkas eller den framtida verksamheten skadas om uppgiften röjs. Meddelarfriheten är i dessa fall inte begränsad annat än i speciella fall (se 16 kap. 1 § sekretesslagen).

Frågan om meddelarskyddets förhållande till den lagstadgade sekretessen var föremål för diskussion av Rättssäkerhetskommittén i dess betänkande Rättssäkerheten vid beskattningen (SOU 1993:62). I betänkandet (s. 208 f.) gavs en tillbakablick över meddelarfrihetens och anonymitetsskyddets historia. Rättssäkerhetskommittén uttalade i sitt förslag följande angående meddelararvoden.

Efter att ha undersökt de krav som tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen ställer på anonymitetsskyddet för meddelare samt den konflikt som kan föreligga mellan anonymitetsskyddet och skattekontrol-

len har vi funnit att det inte finns något skäl att införa en särskild skatt för meddelararvoden.

För det fall man ändå anser att en sådan skatt bör införas har vi tagit fram ett förslag till lag om skatt på arvode till anonym meddelare. Den är utformad som en punktskatt på meddelararvode, där utbetalaren är skattesubjekt. Identiteten på mottagaren blir av ersättningen därmed aldrig känd. Skatten uppgår till samma belopp som det utbetalade arvodet och är avdragsgill för utbetalaren.

I den proposition om rättssäkerheten vid beskattningen (prop. 1993/94:151) som lades fram för riksdagen förklarade regeringen att den inte avsåg att lägga fram något förslag i denna del (a. prop. s. 148).

Frågan om att utvidga meddelarfriheten utanför myndighetsområdet har flera gånger varit föremål för utredning och överväganden. Yttrandefrihetsutredningen (SOU 1983:70) lämnade förslag om en utvidgning av meddelarfriheten. Regeringen (prop. 1986/87:151) valde dock att inte föra fram förslaget. Konstitutionsutskottet (bet. KU 1987/88:36) ansåg att det fanns skäl att utvidga meddelarfriheten till att i princip gälla förhållandet även utanför den offentliga sektorn. Enligt utskottet var dock det material som förelåg i ärendet inte tillräckligt. Utskottet ansåg att regeringen i stället borde se till att frågan blev föremål för utredning.

Meddelarskyddskommittén (SOU 1990:12) föreslog en grundlagsreglering om rätt för enskilda inom företag och organisationer att lämna uppgifter, som omfattas av avtalad tystnadsplikt, för publicering utan att drabbas av straff eller andra rättsföljder. Regeringen (prop. 1990/91:64) konstaterade att förslaget mött starkt motstånd bland remissinstanserna och fann att det inte var möjligt att föra fram frågan om en vidgad insyn inom den privata sektorn till grundlagsstiftning i samband med 1991 års riksdagsval. Konstitutionsutskottet (bet. 1990/91:KU21) ansåg att det var angeläget att öka insynen i det privata näringslivet och i de stora organisationerna. Vilken väg man lagstiftningstekniskt skulle gå var enligt utskottet en komplicerad fråga. Också utskottet kunde konstatera att det inte hade varit möjligt att föra fram frågan om ett förstärkt meddelarskydd på den privata sektorn inför riksdagsvalet år 1991. Liksom regeringen ansåg utskottet att frågan borde ägnas fortsatt uppmärksamhet.

Demokratiutredningen ansåg, i betänkandet En uthållig demokrati! Politik för folkstyrelse på 2000-talet (SOU 2000:1), det angeläget att utvidga och förstärka meddelarskyddet så att det gäller även för privatanställda, eftersom offentlig finansiering av privat verksamhet blir vanligare – t.ex. inom sjukvård eller miljöfarlig verksamhet. Utredningen menade att demokratiska värderingar och etiska principer är lika viktiga när andra aktörer övertar offentligfinansierad verksamhet.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet behandlade i sitt betänkande 1996/97:KU23 två motioner som tog upp samma problem som i den nu aktuella motionen. Utskottet gjorde då följande bedömning:

Vid införandet av de nu gällande reglerna om meddelarfriheten i tryckfrihetsförordningen påpekades att det vore orealistiskt att bortse från att meddelarfriheten kan leda till oönskade konsekvenser i form av publicitetsskador. Enligt föredragande statsrådets mening kunde dock någon tvekan inte råda om att det, allmänt sett, är ett mindre ont att i vissa fall omständigheter uppenbaras som bort förtigas än att missförhållanden i allmän eller enskild verksamhet får fortgå opåtalat eller att den offentliga debatten i någon allmän angelägenhet uteblir eller kommer i obalans på grund av brist på information. Slutsatsen blev att de som meddelar sig med pressen eller annars med publicister bör åtnjuta en vidsträckt frihet men att denna frihet – liksom flertalet andra rättigheter – hade sina begränsningar och att det blev nödvändigt att göra en avvägning mellan motstående och svårjämförbara intressen.

I förarbetena till sekretesslagen påpekades att önskemålet om insyn i ett särskilt fall kan vara starkare än det sekretessintresse som har föranlett den aktuella sekretessregeln och att det kan förhålla sig så att en regel om skydd t.ex. för ett enskilt intresse ibland på ett olämpligt sätt hindrar insyn i en myndighets sätt att fullgöra sina uppgifter. Offentlighetsprincipen skulle inte förverkligas till fullo om de offentliga funktionärerna i situationer av nu nämnt slag vore förhindrade att bidra med uppgifter till den allmänna debatten och reglerna om meddelarfrihet var avsedda att motverka sådana icke önskade resultat av sekretessregleringen.

Erfarenheterna av det rådande systemet ansågs ha varit goda, och föredragande statsrådet ansåg att man kunde utgå från att de tystnadsplikter som inte hade företrädde framför meddelarfriheten också i fortsättningen skulle komma att vid sidan av sin rättsliga funktion ha den verkan att de utövar ett psykologiskt och moraliskt tryck på de offentliga funktionärerna att vara återhållsamma med att lämna uppgifter till massmedierna. En annan viktig omständighet att beakta i sammanhanget var att många av de uppgifter som kan komma att lämnas till följd av meddelarfriheten sannolikt aldrig blir publicerade. Som framhållits i skilda sammanhang var nämligen en av meddelarfrihetens viktigaste funktioner att ge massmedierna tillgång till bakgrundsmaterial som inte i sig självt är avsett för publicering.

Vidare erinrades om nödvändigheten att göra en avvägning mellan motstående och svårjämförbara intressen – intresset av sekretess och intresset av offentlig insyn – en avvägning som oundvikligen fick karaktären av en kompromiss.

Utskottet anser att vad som sålunda anförts alljämt äger giltighet och avstyrker med det anförda motionerna.

Våren 2000 behandlades åter frågan med anledning av en motion av samme motionär som står bakom den nu aktuella motionen (bet. 1999/2000:KU17).

Utskottet hänvisade till sin tidigare behandling av frågan och till att Offentlighets- och sekretesskommittén enligt direktiven skall se över bestämmelsen om meddelarfrihetsbrytande tystnadsplikter i 16 kap. 1 § sekretesslagen. Utskottet ansåg att resultatet av detta arbete borde avvaktas och avstyrkte därför motionen.

Frågan om hur yttrandefriheten och meddelarfriheten på arbetsplatser som inte är offentliga men med anknytning till det allmänna, kan stärkas har utretts inom Regeringskansliet (Ds 2001:9). Utredaren har föreslagit bl.a. en lag om skydd för privatanställdas yttrandefrihet och en ändring i sekretesslagen. Den föreslagna nya lagen bygger på den avtalsbaserade tystnadsplikt som normalt ingår i ett anställningsförfarande och föreskriver inskränkningar i

tystnadsplikten. Frågan övervägs för närvarande inom Justitiedepartementet. Utbildningsutskottet hänvisade nyligen med anledning av en motion om behovet av skydd för att avslöja missförhållanden i fristående skolor till dessa överväganden (bet. 2001/02:UbU07). Utbildningsutskottet framhöll att det finns ett demokratiskt värde i att förhållanden vid offentligt finansierade verksamheter kan diskuteras öppet. Utbildningsutskottet utgick ifrån att regeringen inom kort återkommer med ett förslag till lag om skydd för privatanställdas yttrandefrihet som omfattar fristående skolor. För detta talade också angelägenheten av att lika regler om skydd för yttrandefrihet skall gälla för offentligt och privat anställda inom skolväsendet. Utbildningsutskottet ansåg inte att det behövdes något särskilt uttalande från riksdagen med anledning av motionerna.

Utskottets ställningstagande

När det gäller frågan om yttrandefriheten och meddelarfriheten på privata arbetsplatser vill utskottet hänvisa till det beredningsarbete som pågår i Regeringskansliet med anledning av ett utredningsförslag. Utskottet anser att detta beredningsarbete bör avvaktas. Utskottet vidhåller också i övrigt sitt tidigare ställningstagande och avstyrker motion K215 (s).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Diskrimineringsombudsmannen (punkt 4)

av Per Lager (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:K399.

Ställningstagande

Behovet av sekretess hos Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) har inte minskat jämfört med förhållandena i början av DO:s verksamhet. Före den 1 januari 1999 fanns en sekretessmöjlighet som bortföll – som det verkar – av förbiseende och som nu bör återinföras med rakt skaderekvisit. Mot bakgrund av att det hos DO handläggs frågor som rör känsliga uppgifter om enskilda personliga och ekonomiska förhållanden bör pågående utredningsarbete inte avvaktas. Anmälare ger påtagligt ofta in handlingar som innehåller de mest personliga uppgifter om hälso- och levnadsförhållanden. Många personer med erfarenhet främst av förhållanden i andra länder och som anmäler ärenden till DO torde inte heller ha vetskap om den svenska offentlighetsprincipen. Dessa förhållanden talar för att det införs ett rakt skaderekvisit. Detta bör med bifall till motion K399 ges regeringen till känna.

2. Exportkreditnämnden (punkt 5)

av Kenneth Kvist (v) och Peter Pedersen (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som framförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:N264 yrkande 1.

Ställningstagande

Genom att inte informera om vilka projekt som är under beredning avsäger sig Exportkreditnämnden möjligheter att få in kompletterande och oberoende miljöinformation, exempelvis oberoende miljöinformation, som underlag för

sina beslut. Att utställda garantier inte regelmässigt offentliggörs ens efter det att beslut fattats innebär även det en begränsning av informationsflödet från Exportkreditnämnden om hur eventuella miljövillkor efterlevs. Nämndens frikostiga användning av hemligstämpeln gör det omöjligt att föra en öppen debatt om miljöpolicy. För att göra en meningsfull utvärdering möjlig måste sekretessen hävas åtminstone kring de projekt som Exportkreditnämnden behandlat sedan miljöpolicy infördes. Miljökonsekvensbeskrivningar och andra beslutsunderlag måste göras tillgängliga för granskning och offentlig debatt.

Det finns exempel på flera andra länder med en likartad samhällsstruktur och likartat näringsliv som har ett betydligt öppnare system när det gäller exportkrediter och kreditgarantier än Sverige. De sekretessbestämmelser som gäller för Exportkreditnämnden måste ses över. Detta bör med bifall till motion N264 yrkande 1 ges regeringen till känna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden

2001/02:K215 av Jan Bergqvist (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att på olika sätt förbättra meddelarfriheten och meddelarskyddet så att de kan bli ett ännu starkare stöd för den demokratiska utvecklingen i Sverige.

2001/02:K229 av Rolf Gunnarsson (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sekretesslagen också skall omfatta personal inom räddningstjänsten.

2001/02:K300 av Claes-Göran Brandin och Sven Hultström (s) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring så att det görs en särskild prövning när någon beställer personuppgifter på anställda inom rättsväsendet.

2. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring så att personer vars personuppgifter lämnats ut får besked om detta.

2001/02:K303 av Ragnwi Marcelind och Maria Larsson (kd) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en ny sekretesslagstiftning för passfoto.

2001/02:K355 av Alice Åström m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i sekretesslagen så att ett rakt skaderekvisit i sekretessen till förmån för enskilda i det allmännas brottsförebyggande och brottsbeivrande verksamhet återinförs.

2001/02:K373 av Berit Adolfsson (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att sekretesslagstiftningen skyndsamt måste effektiviseras för att skydda hotade människor från brott.

2001/02:K399 av Per Lager och Kia Andreasson (mp) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av 9 kap. 21 § sekretesslagen (1980:100) så att den även omfattar ärende enligt lagen (1999:131) om Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, i enlighet med förslaget framlagt i SOU 1997:174, dock med den ändringen att ett rakt skaderekvisit bör införas.

2001/02:K404 av Anders Sjölund (m) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut: Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i

motionen anför om undantag från offentlighetsprincipen för uppgifter om passfoto.

2001/02:N264 av andre vice talman Eva Zetterberg m.fl. (v) vari föreslås att riksdagen fattar följande beslut:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att de sekretessbestämmelser som gällt för Exportkreditnämnden måste ses över och att nämndens verksamhet blir öppnare.